

Hva er virksomhetsarkitektur

Virksomhetsarkitektur er en strukturert beskrivelse av virksomhetens organisering, styring, tjenester, arbeidsprosesser, informasjonsgrunnlag, IKT-systemer og teknologi.

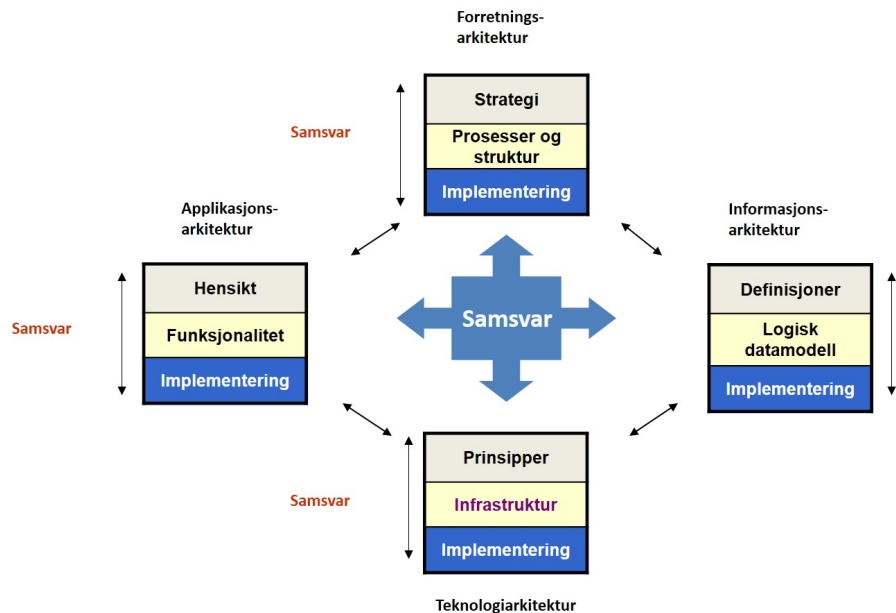
Virksomhetsarkitektur er også en strukturert metodikk for å identifisere hvilke endringer virksomheten må gjennomføre for å nå målene sine.

I spesialisthelsetjenesten benytter vi en felles metodikk som heter **TOGAF** (The Open Group Architecture Framework).

Virksomhetsarkitekturs fire domener

TOGAF deler virksomhetsarkitekturen inn i fire domener (hovedområder):

- **Forretningsarkitektur** - en beskrivelse av struktur og samspill mellom strategi, eksterne og interne krav, organisering, tjenester og funksjoner, prosesser og informasjonsbehov.
- **Informasjonsarkitektur** - en beskrivelse av struktur og sammenhenger i virksomhetens sentrale informasjonselementer. Standardisering av informasjon, f. eks. gjennom felles grensesnitt og kodeverk, er en del av informasjonsarkitekturen, og er særlig viktig med tanke på samhandling både internt og ut av spesialisthelsetjenesten
- **Appliasjonsarkitektur** - en beskrivelse av struktur og samspill i applikasjonsporteføljen, med fokus på hvordan disse tilbyr funksjonalitet for forretningsarkitekturen og håndterer informasjon og informasjonsflyt.
- **Teknologiarkitektur** - En beskrivelse av struktur og samspill i plattform- og infrastrukturtenestene

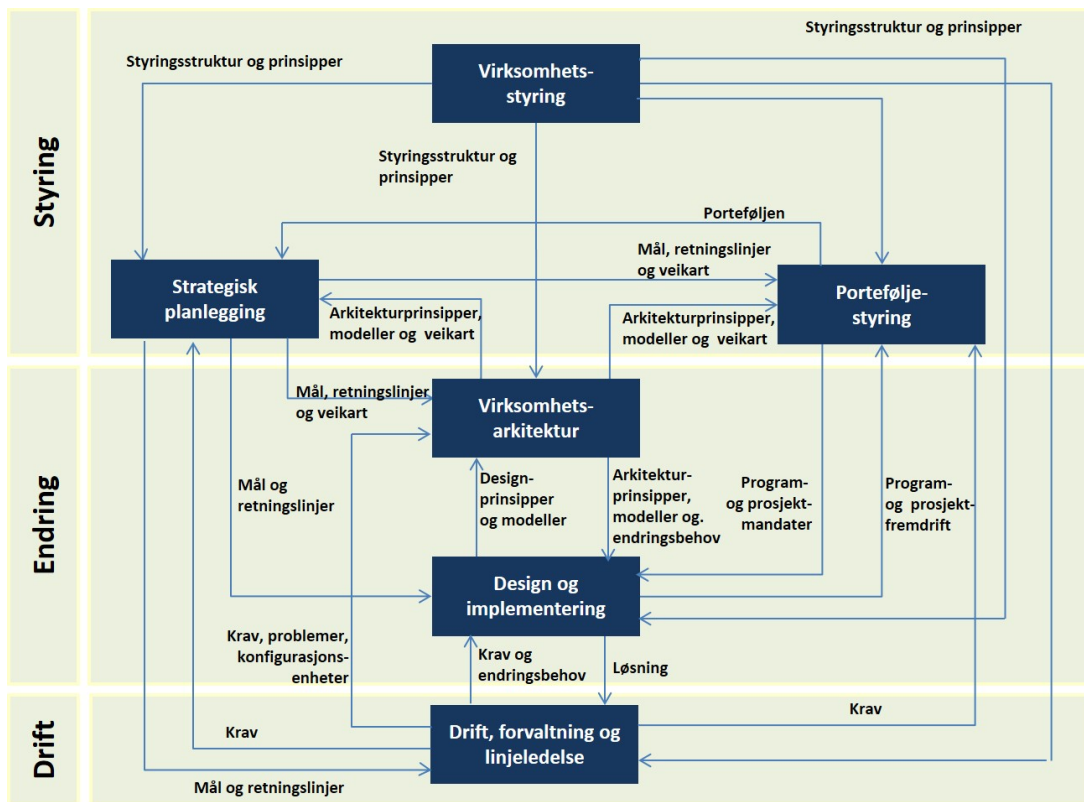
Hvordan utarbeide en virksomhetsarkitektur

TOGAF angir en strukturert metodikk for å identifisere hvilke endringer en virksomhet må gjennomføre for å nå målene sine. På basis av en felles visjon for en ønsket fremtidig tilstand, vurderes nå-tilstanden og gapet mellom nåværende og ønsket tilstand for alle domener, og basert på dette utarbeides endringsforslag som ofte gjennomføres som program eller prosjekt.

- A. Utarbeide visjon
- B. Beskrive og identifisere nå-tilstand og ønsket tilstand innenfor forretningsarkitektur
- C. Beskrive og identifisere nå-tilstand og ønsket tilstand innenfor informasjons- og applikasjonsarkitektur
- D. Beskrive og identifisere nå-tilstand og ønsket tilstand innenfor teknologiarkitektur
- E. Vurdere muligheter og løsninger
- F. Migrasjonsplanlegging
- G. Styring av implementasjon
- H. Endringshåndtering på arkitektur

Virksomhetsstyring og arkitektur

Virksomhetsarkitektur fungerer i et samspill med øvrige disipliner i en virksomhet, og figuren nedenfor illustrerer hvordan dette henger sammen.

Sammenhengen mellom strategisk planlegging, porteføljestyling og virksomhetsarkitektur er som følger:

- **Strategiene** skal være overordnede og generelle, opptatt av helhet og konsistens, men med tydelige prioriteringer og føringer.
- **Porteføljestylingen** av programmer og prosjekter skal sikre at summen av effektene fra disse er med på å realisere strategien innenfor de rammene som er gitt, mens de enkelte programmer og prosjekter skal være fokuserte og resultatorienterte.
- **Virksomhetsarkitektur** skal bidra med beskrivelser og aktiviteter for å utvikle virksomheten i ønsket retning.

Vil du vite mer om virksomhetsarkitektur?

- DIFI har skrevet om [nasjonal arkitektur](#) og om [hvordan prosjektledere og virksomhetsarkitekter samme kan skape bedre digitaliseringsprosjekter](#).
- Vi har skrevet om metodikk-delen av TOGAF på norsk på [disse sidene](#).
- [De offisielle sidene](#) til TOGAF